

Informe sobre la naturalesa del fitxer de "Particulars" d'un Col·legi d'advocats

Antecedents

Es sol·licita un informe sobre la naturalesa del fitxer de "particulars" d'un Col·legi d'advocats, amb caràcter previ a la seva inscripció al Registre de Protecció de Dades de Catalunya.

Analitzada la petició i vista la normativa vigent aplicable, aquesta Assessoria Jurídica emet l'informe següent.

Fonaments Jurídics

I

D'acord amb l'article 156.c) EAC, correspon a la Generalitat la competència executiva en matèria de protecció de dades de caràcter personal que, respectant les garanties dels drets fonamentals en aquesta matèria, inclou en tot cas la inscripció i el control dels fitxers o tractaments de dades de caràcter personal creats o gestionats per, entre d'altres, les corporacions de dret públic de Catalunya que exerceixin les seves funcions exclusivament a l'àmbit territorial de Catalunya.

D'altra banda, l'article 3 de la Llei 5/2002, de 19 d'abril, de creació de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, estableix que aquesta és competent en relació amb els tractaments de dades personals duts a terme, no només per l'Administració de la Generalitat els ens locals i les universitats de Catalunya sinó també els organismes que gestionen serveis públics o en depenen.

En aquest sentit, d'acord amb l'article 35 de la Llei 7/2006, de 31 de maig, de l'exercici de les professions titulades i dels col·legis professionals, estableix que els col·legis professionals són corporacions de dret públic que gestionen els interessos públics vinculats a l'exercici d'una professió determinada i vehiculen la participació dels col·legiats en l'administració d'aquests interessos, sens perjudici que puguin prestar altres serveis de caràcter privat als col·legiats.

Es tracta per tant d'una entitat de naturalesa pública (SSTC 76/1983, 23/1984, 123/1987, 20/1988 o 87/1989) sens perjudici que pugui dur a terme determinades activitats de caràcter privat com a serveis als seus col·legiats.

D'acord amb el que s'ha exposat, i amb independència de la naturalesa pública o privada dels fitxers dels col·legis professionals, el control i la inscripció dels fitxers correspon a l'Agència Catalana de Protecció de Dades.

II

Es tracta de determinar si el fitxer "particulars" del Col·legi d'advocats té naturalesa pública o privada.

D'acord amb l'article 5.1.l) del Reglament de desplegament de la Llei Orgànica de Protecció de Dades de caràcter personal (en endavant RLOPD), aprovat pel R. Decret 1720/2007, de 20 de desembre, són fitxers de titularitat privada els següents:

“los ficheros de los que sean responsables las personas, empresas o entidades de derecho privado, con independencia de quien ostente la titularidad de su capital o de la procedencia de sus recursos económicos, así como los ficheros de los que sean responsables las corporaciones de derecho público, en cuanto dichos ficheros no se encuentren estrictamente vinculados al ejercicio de potestades de derecho público que a las mismas atribuye su normativa específica.”

D'acord amb l'article 5.1.m) del RLOPD, són fitxers de titularitat pública els següents:

“los ficheros de los que sean responsables los órganos constitucionales o con relevancia constitucional del Estado o las instituciones autonómicas con funciones análogas a los mismos, las Administraciones públicas territoriales, así como las entidades u organismos vinculados o dependientes de las mismas y las Corporaciones de derecho público siempre que su finalidad sea el ejercicio de potestades de derecho público.”

Per a determinar la naturalesa pública o privada haurem d'atendre, doncs, a la finalitat per a la qual s'hagi creat el fitxer, i verificar si es tracta de l'exercici de funcions administratives, que són, en definitiva, les que poden comportar l'exercici de potestats públiques (art. 2.2 LRJPAC).

D'acord amb l'article 39 de la Llei 7/2006, abans esmentada, són funcions públiques dels col·legis professionals:

“a) Garantir que l'exercici professional s'adeqüi a la normativa, la deontologia i les bones pràctiques, i que es respectin els drets i els interessos de les persones destinatàries de l'actuació professional. A aquest efecte, els col·legis professionals han d'ordenar en l'àmbit de llur competència l'exercici de les professions d'acord amb el marc legal aplicable, vetllant pel compliment dels deures i de les obligacions de les persones col·legiades, per la dignitat professional i pel respecte dels drets dels ciutadans, i proposar a l'Administració l'adopció de mesures en relació amb l'ordenació i la regulació de l'accés i l'exercici de la professió.

b) Vetllar pels drets i pel compliment dels deures i les obligacions dels col·legiats i perquè no es produeixin actes d'intrusisme, de competència deslleial o altres actuacions irregulars en relació amb la professió col·legiada, adoptant, si s'escau, les mesures i les accions establertes per l'ordenament jurídic.

c) Exercir la potestat disciplinària sobre llurs col·legiats, en els termes establerts per la llei i les normes pròpies dels col·legis professionals.

d) Visar els projectes i els treballs de les persones col·legiades en els termes i amb els efectes que estableix la normativa corresponent.

e) Participar en el procediment d'obtenció de l'acreditació d'aptitud per a l'exercici de la professió col·legiada, en el cas que la llei estableixi aquest requisit.

f) Promoure i facilitar la formació contínua de les persones col·legiades que permeti garantir llur competència professional.

g) Adoptar les mesures necessàries per a facilitar l'exercici professional no permanent, en compliment del que estableixen la normativa de la Unió Europea i les lleis.

h) Col·laborar amb l'Administració pública mitjançant la participació en òrgans administratius quan així es prevegi legalment i emetre els informes que els siguin requerits per òrgans o autoritats administratius i judicials.

i) Informar sobre els projectes de disposicions generals que afectin l'exercici de la professió o la institució col·legial.

j) Fomentar l'ús de la llengua catalana entre les persones col·legiades i en els àmbits institucionals i socials en els quals s'exerceix la professió.

k) Informar en els processos judicials i administratius en els quals es discuteixin qüestions relatives a honoraris i aranzels professionals.

l) Aprovar llurs pressupostos i regular i fixar les aportacions dels col·legiats.

m) Les altres funcions de naturalesa pública que els atribueix la legislació vigent.”

En aquests sentit, la jurisprudència havia vingut afirmant, ja amb anterioritat a aquesta llei, que havien de ser considerades funcions públiques dels col·legis professionals, per exemple, les qüestions relatives a la defensa de la corporació, la constitució dels seus òrgans, el seu règim electoral o les decisions sobre col·legiació i disciplina tenen un innegable caràcter públic que fa que estiguin sotmesos a la jurisdicció contenciosa administrativa (SSTS (sala civil) de 26 de novembre de 1998 o 30 d'abril de 2003), l'aprovació dels seus pressupostos (STS (contenciós administratiu) 28 de setembre de 1998), o també les qüestions relatives als visats col·legials (SAN (contenciós administratiu) 21 de juny de 2002).

Aquestes funcions públiques es concreten en algunes lleis sectorials (com p.ex. la designació de perits judicials (341 LEC), la designació de professionals que hagin d'intervenir en l'administració concursal (art. 27.3 de la Llei 22/2003, concursal) o l'assistència jurídica gratuïta (art. 22 de la Llei 1/1996)) i es completen amb les altres funcions públiques que els atribueixin l'Administració de la Generalitat o els ens locals per delegació, d'acord amb el que disposa l'article 41.2 de la mateixa llei.

En conseqüència, i atès el que disposa l'article 5.1.m) del RLOPD, només els fitxers que es creïn per al compliment d'alguna d'aquestes finalitats, podrà tenir la consideració de fitxer de titularitat pública

Per contra, d'acord amb l'art. 40 de la mateixa Llei 7/2006, tenen la condició d'activitats privades dels col·legis professionals, i per tant donaran lloc a fitxers de titularitat privada, les següents:

“a) Fomentar i prestar serveis en interès de les persones col·legiades i de la professió en general.

b) Gestionar el cobrament de les remuneracions i dels honoraris professionals a petició de les persones col·legiades, d'acord amb el que estableixin els estatuts respectius.

c) Intervenir, per via de mediació o d'arbitratge, en els conflictes professionals que es puguin donar entre persones col·legiades o entre aquestes i terceres persones, sempre que ho sol·licitin de comú acord les parts implicades.

d) Col·laborar amb les associacions i altres entitats representatives dels interessos ciutadans directament vinculades amb l'exercici de la professió col·legiada.

e) Facilitar informació en matèria d'honoraris professionals, respectant sempre el règim de lliure competència.

f) Custodiar, a petició del professional o la professional i d'acord amb els estatuts, la documentació pròpia de la seva activitat que es vegin obligats a guardar de conformitat amb la normativa vigent."

III

A la vista de la regulació exposada, hem de determinar si les finalitats per a les quals es crea el fitxer de "particulars" es poden encabir en alguna de les funcions que hem qualificat com a públiques o, per contra, es tracta d'activitats privades.

Segons l'acord de creació del fitxer, que no distingeix entre la finalitat i usos del fitxer, sembla que les seves finalitats serien:

- Reunir dades de persones interessades en les activitats de formació del col·legi
- Recollir dades de currículums enviades per part de persones no col·legiades per al seu lliurament als col·legiats

Doncs bé, a la vista d'aquestes finalitats, i malgrat que es faci referència en dues ocasions a l'exercici de potestats públiques no sembla que la naturalesa d'aquest fitxer pugui ser qualificada com a pública.

Cap de les dues funcions pot ser qualificada com a funció administrativa que els hagi estat atribuïda per l'ordenament vigent, ni encaixa en cap de les funcions que la jurisprudència ha reconeguda com a funcions de caràcter públic exercides pels col·legis professionals, per la qual cosa cal concloure que es tractarà d'un fitxer de naturalesa privada.

Conclusions

El fitxer de "particulars" del Col·legi que formula la consulta no reuneix els requisits necessaris per a poder ser qualificat de naturalesa pública atès que no està vinculat a l'exercici de potestats públiques.